

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Tomáše Foltase a soudců Mgr. Lenky Krupičkové a Mgr. Michala Bobka v právní věci žalobce: **Ing. J. H.**, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 427/31, Brno, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 28. 4. 2022, č. j. 16 Af 9/2022 - 53,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost proti výroku I usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 28. 4. 2022, č. j. 16 Af 9/2022 - 53, **se odmítá**.
- II. Ve zbytku **se řízení zastavuje**.
- III. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalobce (dále též „stěžovatel“) domáhá zrušení v záhlaví uvedeného usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem (dále též „krajský soud“), a to v rozsahu všech jeho výroků.

[2] Napadeným usnesením krajský soud zamítl žádost stěžovatele o prominutí zmeškání lhůty k podání žaloby (výrok I usnesení), žalobu pro opožděnost odmítl (výrok II usnesení) a žádnému z účastníků nepřiznal náhradu nákladů řízení (výrok III usnesení).

[3] Nejvyšší správní soud se předně zabýval tím, zda je kasační stížnost (jako celek) přípustná.

[4] Co se týče výroků II a III usnesení krajského soudu (odmítnutí žaloby pro opožděnost a související nepřiznání náhrady nákladů řízení), proti těmto kasační stížnost obecně přípustná je. Nejedná se totiž o žádnou ze zákonných výluk z přípustnosti kasační stížnosti.

[5] Jinak je tomu ovšem ve vztahu k výroku I napadeného usnesení. Tímto výrokiem krajský soud zamítl žádost stěžovatele o prominutí zmeškání lhůty k podání žaloby podle § 40 odst. 5 s. ř. s. Nejvyšší správní soud přitom již v usnesení ze dne 12. 1. 2018, č. j. 2 As 141/2017 - 19, č. 3689/2018 Sb. NSS, dovedil, že proti takovému rozhodnutí není kasační stížnost přípustná (k tomu viz dále např. i usnesení zdejšího soudu ze dne 24. 5. 2018, č. j. 8 As 74/2018 - 31, či rozsudky zdejšího soudu ze dne 15. 7. 2022, č. j. 4 Afs 114/2022 - 23, a ze dne 23. 9. 2021, č. j. 7 Ads 163/2021 - 19). Shodný názor zastává i odborná literatura. Např. podle komentáře od Potěšil, L.; Šimíček, V. a kol. *Soudní řád správní. Komentář*. Praha, Leges,

2014, komentář k § 40 odst. 5 s. ř. s., se o prominutí zmeškání lhůty rozhoduje usnesením, proti kterému není přípustný žádný opravný prostředek [§ 104 odst. 3 písm. b) a § 114 s. ř. s.]. Je proto namíste kasační stížnost v daném rozsahu odmítnout (výrok I usnesení). Ostatně, kasační stížnost směřující proti výroku o neprominutí zmeškání lhůty by nebylo lze věcně projednat i z důvodu, že stěžovatel neuhradil soudní poplatek a není zastoupen advokátem (viz dále).

[6] Nejvyšší správní soud dále uvádí, že s podáním kasační stížnosti je spojen vznik poplatkové povinnosti [§ 4 odst. 1 písm. d) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích]. Dle položky č. 19 sazebníku soudních poplatků, který je přílohou uvedeného zákona, je kasační stížnost zpoplatněna částkou 5 000 Kč.

[7] Stěžovatel spolu s podáním kasační stížnosti tento soudní poplatek nezaplatil a požádal o osvobození od soudního poplatku (a o ustanovení zástupce). Usnesením ze dne 23. 6. 2022, č. j. 7 Afs 122/2022 - 18, Nejvyšší správní soud návrh na osvobození od soudních poplatků (a i návrh na ustanovení zástupce) zamítl a současně stěžovatele vyzval k zaplacení soudního poplatku ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení tohoto usnesení. Zároveň jej poučil o tom, že nebude-li soudní poplatek ve stanovené lhůtě zaplacen, Nejvyšší správní soud řízení o kasační stížnosti zastaví. Toto usnesení bylo stěžovateli doručeno dne 27. 6. 2022. Posledním dnem lhůty k zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost bylo tedy úterý dne 12. 7. 2022.

[8] Stěžovatel v uvedené lhůtě poplatek nezaplatil a namísto toho dne 12. 7. 2022 zaslal Nejvyššímu správnímu soudu podání, ve kterém znovu požádal o osvobození od soudních poplatků (a o ustanovení zástupce). Poukázal zejména na svůj nepříznivý zdravotní stav a na jím doložené podklady k jiným řízením vedeným zdejší soudem v jeho věcech (řízení vedená pod sp. zn. 7 Afs 90/2022 a sp. zn. 8 Afs 85/2022).

[9] Nejvyšší správní soud neshledal důvod o opakované žádosti stěžovatele o osvobození od soudních poplatků rozhodnout samostatným usnesením. Byť obecně platí, že o žádosti o osvobození od soudního poplatku musí soud rozhodnout dříve, než pro nezaplacení soudního poplatku řízení zastaví, toto obecné pravidlo má své výjimky. Mechanické uplatňování tohoto pravidla by mohlo v některých případech vést ke zbytečnému prodlužování řízení opakovaním stále stejných žádostí a rozhodováním o nich. Jak zdejší soud konstantně judikuje, požádá-li účastník v témže řízení o osvobození od soudních poplatků a o ustanovení zástupce znovu poté, co již bylo o jeho předchozí žádosti pravomocně rozhodnuto, je soud povinen rozhodnout o této opakované žádosti pouze tehdy, pokud účastník doloží, že od doby rozhodování o jeho předchozí žádosti došlo k podstatné změně skutečností, jež byly relevantní pro posouzení jeho předchozí žádosti (viz např. rozsudky ze dne 17. 6. 2008, č. j. 4 Ans 5/2008 - 65, ze dne 16. 12. 2015, č. j. 8 As 145/2015 - 12, nebo ze dne 12. 10. 2016, č. j. 5 As 120/2016 - 32, a náleží Ústavního soudu ze dne 20. 1. 2010, sp. zn. I. ÚS 1439/09, č. 10/2010 Sb. ÚS, odst. 17). Nic takového stěžovatel nedoložil. Pokud stěžovatel odkazoval na jiná řízení, je nutno připomenout rozsudek ze dne 9. 10. 2013, č. j. 1 Aps 6/2013 - 21, ve kterém zdejší soud vyslovil, že „posuzování žádosti o osvobození od soudních poplatků musí být provedeno vždy individuálně ve vztahu ke konkrétnímu předmětu řízení a k okamžiku, v němž je vedeno. Na rozhodnutí městského soudu v projednávané věci proto nemůže mít žádný vliv skutečnost, že stěžovatel údajně potřebné dokumenty doložil v jiném řízení a že v tomto jiném řízení městský soud rozhodl o jeho osvobození od soudních poplatků [...] Pokud městský soud opakovaně zaslal stěžovateli příslušný formulář, mohl jen stěžejí dospět ke závěru, že jej vyplňovat nemusí a že jeho žádosti bude i bez toho vyhověno.“

[10] Jelikož tedy opakovaná žádost neobsahovala žádné nové skutečnosti, které by odůvodňovaly stěžovatelovo osvobození od soudních poplatků (nebo ustanovení zástupce), soud o ní znovu nerozhodoval. Ani řádné uvedení nových skutečností by však v tomto

pokračování

případě nemohlo vést k osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce, a to vzhledem k tomu, že zdejší soud žádost o osvobození od soudních poplatků a návrh na ustanovení zástupce primárně zamítl z důvodu zjevné neúspěšnosti kasační stížnosti, která přetrvává (viz usnesení zdejšího soudu ze dne 23. 6. 2022, č. j. 7 Afs 122/2022 - 18).

[11] Z důvodu, že v daném případě nebyl soudní poplatek na výzvu soudu zaplacen, Nejvyšší správní soud podle § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích, ve spojení s § 47 písm. c) s. ř. s. řízení o kasační stížnosti v rozsahu, ve kterém směřuje proti výrokům II a III usnesení krajského soudu, zastavil.

[12] Pro úplnost Nejvyšší správní soud dodává, že ačkoli stěžovatel neodstranil ani další vadu své kasační stížnosti, a to nedostatek právního zastoupení ve smyslu § 105 odst. 2 s. ř. s., přestože k tomu byl usnesením ze dne 23. 6. 2022, č. j. 7 Afs 122/2022 - 18, rovněž vyzván, nepostupoval podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s., ale v režimu § 47 písm. c) s. ř. s., neboť postup spočívající v zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku má přednost před odmítnutím návrhu pro nesplnění podmínky řízení spočívající v zastoupení advokátem (srov. např. usnesení zdejšího soudu ze dne 3. 8. 2016, č. j. 2 Afs 111/2016 - 29, ze dne 19. 10. 2016, č. j. 3 As 207/2016 - 35, či ze dne 22. 3. 2017, č. j. 3 As 240/2016 - 70).

[13] O návrhu stěžovatele na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti Nejvyšší správní soud samostatně nerozhodoval, protože o kasační stížnosti bylo rozhodnuto bez zbytečného prodlení po nezbytném poučení účastníků řízení a učinění dalších nezbytných procesních úkonů (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 1. 2017, č. j. 5 As 278/2016 - 16, ze dne 16. 2. 2017, č. j. 9 As 308/2016 - 35).

[14] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 3 věty první ve spojení s § 120 s. ř. s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť kasační stížnost byla částečně odmítnuta a ve zbytku bylo řízení zastaveno.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. srpna 2022

JUDr. Tomáš Foltas
předseda senátu